

Πλημμυροπαθείς κάτοικοι της περιοχής διέλευσης του Αυτοκινητόδρομου Ε65 στην κοιλάδα του Σπερχειού (περιοχή Κόμμα)

Προς

- 1. Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών (υπόψη Υπουργού κ. Σταϊκούρα & Υφυπουργού κ. Ταχιάου)**
- 2. ΕΥΔΕ/ΚΣΕΣΠ (υπόψη Γενικού Διευθυντή κ. Αναγνώπουλου)**
- 3. Κεντρική Οδός Α.Ε.**

Κοιν.:

- 1. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας**
- 2. Δήμος Λαμιέων**

Θέμα:

Προτάσεις για μερική αποκατάσταση των διόδων απορροής και βελτίωσης της υδραυλικής λειτουργίας της πεδιάδας του Σπερχειού με στόχο την αντιπλημμυρική προστασία των κείμενων του έργου “Αυτοκινητόδρομος Ε65” περιοχών και του ίδιου του έργου.

A. ΑΙΤΙΑ

Σε συνέχεια των προηγούμενων συναντήσεων και των συζητήσεων μαζί σας, σας διαβιβάζουμε τις προτάσεις μας. Αυτές αφορούν στη μείωση των επιπτώσεων κυρίως σε περίπτωση υπερχειλίσις του Σπερχειού αλλά και των υπόλοιπων ρεμάτων που εκβάλουν σε αυτόν από τους ορεινούς όγκους της Όθρυος Βόρεια και της Οίτης Νότια. Για την επεξήγηση των προτάσεων μας θεωρούμε απαραίτητο να αναφερθούμε στα αίτια που μεγέθυναν τις επιπτώσεις. Σε οποιαδήποτε περίπτωση τα αίτια πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης γιατί αν δεν συμφωνήσουμε σε αυτά, είναι αδύνατο να βρούμε κοινές λύσεις. Σχετικά λοιπόν με τα αίτια έχουμε να επισημάνουμε τα εξής:

1. Η Τάφρος Λαμίας είχε ένα συγκεκριμένο ρόλο, να συγκεντρώνει και να οδηγεί τα υπερχειλισθέντα ύδατα του Σπερχειού και άλλων ρεμάτων στην Βόρεια πλευρά της, μέσω της “βαθιάς” (με το μικρότερο υψόμετρο) γραμμής της κοιλάδας ανατολικότερα κοντά στις εκβολές του ποταμού .
2. Η Τάφρος Λαμίας με τα χρόνια είχε αποκτήσει έναν επιπλέον ρόλο μέσω του νότιου αναχώματός της, οριοθετώντας μια λεκάνη εκτόνωσης των πλημμυρικών ροών βόρεια, σε περίπτωση υπερχειλίσις του Σπερχειού δυτικότερα, προστατεύοντας τις νοτιότερες περιοχές.
3. Τα δύο συγκοινωνιακά έργα διατάραξαν αυτό τον ρόλο: α) με την εκτροπή (διευθέτηση) της Τάφρου και το μικρό μήκος της γέφυρας (ακριβώς στο πλάτος της Τάφρου μετά την εκτροπή), β) με την αποκοπή της λεκάνης εκτόνωσης στην βόρεια πλευρά.
4. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι ο υποβιβασμός της λειτουργίας και του ρόλου της Τάφρου και η καθοδήγηση των πλημμυρικών ροών παράλληλα με τα επιχώματα του αυτοκινητόδρομου Ε65 και όχι με οδηγό την Τάφρο, όπως πριν.
5. Στην πραγματικότητα το επίχωμα του Ε65 είναι αυτό που πια, μετά την κατασκευή του, καθοδηγεί την ροή των υδάτων αλλά ο ρόλος της σιδηροδρομικής γραμμής είναι εξίσου σημαντικός λόγω της μη συνάφειας και συνεργασίας των τεχνικών των δύο έργων.
6. Η σιδηροδρομική γραμμή κάνει ακόμη πιο δύσκολη την βελτίωση της υφιστάμενης τάφρου καθώς εμποδίζει την οποιαδήποτε δυνατότητα τμηματικής εκτέλεσης έργων (ένα – ένα ρεύμα) μελλοντικά, όπως στην περίπτωση του ΠΑΘΕ στην περιοχή Αλμυρού.
7. Έτσι η πρώτη λύση που θα μπορούσε να προταθεί, η διάνοιξη - διαπλάτυνση της Τάφρου Λαμίας (Γερμανικής) έχει ακυρωθεί στην πράξη. Αυτό οφείλεται στο χαμηλό πέρασμα των 2 έργων (μικρή υψομετρική διαφορά από το έδαφος) και στο μικρό πλάτος των ανοιγμάτων

μόνο στα όρια της σημερινής διατομής της Τάφρου. Να σημειωθεί ότι δυτικότερα ο Ε65 έχει μεγαλύτερη υψομετρική διαφορά από το έδαφος, δηλαδή γύρω από το σημείο διευθέτησης ο δρόμος αντί να ανυψώνεται για την κατασκευή της γέφυρας, βυθίζεται!

8. Οι μελετητές του έργου, αν και ήταν γνώστες των σχεδίων διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας, τα οποία επεσήμαναν τον αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης πλημμύρας σε όλη την περιοχή διέλευσης του Νότιου τμήματος του Ε65, δεν έδωσαν την απαιτούμενη σοβαρότητα κατά την εκπόνηση των μελετών ώστε αυτές να γίνουν σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές που προβλέπονται σε αντίστοιχου μεγέθους και σημασίας συγκοινωνιακά έργα, με αποτέλεσμα ακόμα και τα τεχνικά αποστράγγισης του κεντρικού άξονα να είναι ανεπαρκέστατα! Αλλά και αυτά τα τεχνικά που κατασκευάστηκαν δεν έχουν συνέχεια και συνεφαρμογή με τα τεχνικά της παράλληλης και εφαπτόμενης σιδηροδρομικής γραμμής με αποτέλεσμα ύδατα που περνούν κάτω από τον αυτοκινητόδρομο να βρίσκουν φράγμα στο επίχωμα της γραμμής.
9. Παρά την εκδήλωση δύο πολύ σημαντικών πλημμυρικών φαινομένων 20-09-2020 και 12-12-2021 και τις έντονες αντιδράσεις των πλημμυροπαθών, δεν δόθηκε η δέουσα προσοχή και συνεχίστηκε πάνω σε επίχωμα η κατασκευή του νότιου κλάδου του Ε65, διακόπτοντας τη ροή των υδάτων που ο ίδιος ο Ε65 επέβαλε - καθοδηγούσε (με την προαναφερθείσα τροποποίηση της συνηθισμένης ροής).
10. Μετά από έντονες διαμαρτυρίες και κινητοποιήσεις των πλημμυροπαθών οι ίδιοι μελετητές πρότειναν ως λύση την διάνοιξη τριών πολύ μικρών, για το μέγεθος του προβλήματος, τεχνικών και οι υπηρεσίες του υπουργείου έσπευσαν να την εγκρίνουν ως “μονοσήμαντη”. Η διάνοιξη αυτών των τριών “τρυπών” είναι ίσως η χειρότερη από τις κατασκευαστικές επιλογές που έγιναν στην περιοχή και αυτό γιατί σπαταλήθηκαν χρήματα για έργο μηδαμινής αποτελεσματικότητας.

B. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Καθαίρεση του επιχώματος και διάνοιξη γέφυρας τουλάχιστον 200 μέτρων στο νότιο κλάδο (κλάδο ΑΒ του Α/Κ Λαμίας του Ε65) με προδιαγραφές (υψομετρική διαμόρφωση – κλίση κοίτης κάτω από τη γέφυρα) (Συνημμένος χάρτης 1), ώστε να επιτρέπει την διέλευση των υδάτων από τη μία πλευρά του νότιου κλάδου στην άλλη (ανάντη προς κατάντη). Το άνοιγμα αυτό ιεραρχείται ως **πρώτης προτεραιότητας και κατεπείγον** ώστε να δώσει διέξοδο σε οποιαδήποτε επιφανειακά ύδατα και να αποτρέψει νέες καταστροφικές πλημμύρες και πρέπει να γίνει άμεσα ακόμη και αν καθυστερήσει η κατασκευή της νέας προτεινόμενης τάφρου. Η γέφυρα αυτή θα αποτελέσει **δικλείδα ασφαλείας** σε περίπτωση συγκέντρωσης μεγάλου όγκου επιφανειακών υδάτων μετά από έντονα καιρικά φαινόμενα ή υπερχειλίσσεις του Σπερχειού και των υπολοίπων 63 ρεμάτων που εκβάλλουν στην κοιλάδα.
2. Δημιουργία νέας τάφρου (Συνημμένος χάρτης 2), πλάτους τουλάχιστον 20 μέτρων παράλληλα με τον Ε65 (ακριβώς δίπλα και νοτιότερα στον παράδρομο) που να αρχίζει πριν την περιοχή διευθέτησης της τωρινής τάφρου (Γερμανικής) και μέσω του ανοίγματος-γέφυρα στον κλάδο ΑΒ του Α/Κ Λαμίας, να καταλήγει στη νέα κοίτη του Σπερχειού (ανάμεσα στον μεριστή και στη γέφυρα του Ε65). Μία βοηθητική τάφρος από τον κυκλικό κόμβο στην ΠΕΟ κοντά στο Κόμμα παράλληλα με τον κλάδο ΑΒ θα οδηγεί τα νερά κάτω από την ίδια γέφυρα. Η τάφρος, σε όλο το μήκος της, θα είναι ανοιχτή (χωρίς ανάχωμα) από την (νότια) πλευρά της πεδιάδας ώστε να είναι σε θέση να δεχτεί νερά από όλα τα σημεία όπου μπορεί να υπερχειλίσει ο Σπερχειός και από δευτερεύον δίκτυο αποστραγγιστικών έργων.

3. Βελτίωση της υφιστάμενης Τάφρου Λαμίας (Γερμανικής), ειδικά του περάσματός της κάτω από τα 2 έργα, Ε65 και γραμμή ΕΡΓΟΣΕ (σημείο διευθέτησης στην χ.θ.10+500 της Ε65). Στο σημείο της διευθέτησης να γίνει διεύρυνση και υποβάθμιση της κοιτόστρωσης της τάφρου και τσιμεντόστρωση. Μ' αυτό τον τρόπο θα αυξηθεί η παροχευτικότητα της και θα βελτιωθεί μερικώς η διόδευση υπερχειλισθέντων υδάτων από σημεία δυτικά της διευθέτησης. Οποιαδήποτε βελτίωση που θα γίνει ανατολικότερα του σημείου διευθέτησης θα βοηθήσει στην διόδευση των όμβριων υδάτων του αστικού ιστού της Λαμίας και κάποιων ρεμάτων όπως ο Ξηριάς.
4. Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω προτεινόμενων έργων είναι σημαντικός τόσο για την αντιπλημμυρική θωράκιση της περιοχής διέλευσης του Ε65, όσο και για την προστασία του ίδιου του έργου. Η διάνοιξη της γέφυρας στο κλάδο του ανισόπεδου κόμβου θα αποτρέψει την συγκέντρωση μεγάλου όγκου υδάτων έτσι τα πλημμυρικά φαινόμενα, όταν θα εκδηλώνονται, θα εκτονώνονται με την κάλυψη μερικών εκατοστών εδάφους και θα αποτραπεί η καταστροφή περιουσιών και η απειλή ανθρώπινων ζωών. Η δημιουργία νέας τάφρου θα εμποδίσει την ανεξέλεγκτη ροή υδάτων και θα τα καθοδηγεί συντεταγμένα στην νέα κοίτη του Σπερχειού κατάντη του Α/Κ. Η βελτίωση της υφιστάμενης "Γερμανικής" τάφρου στο σημείο της διευθέτησης θα αποτρέψει καταστροφές σε ιδιοκτησίες, από συγκέντρωση μεγάλων όγκων υδάτων, σε περιοχές που βρίσκονται δυτικά της διευθέτησης και θα προστατεύσει τον Ε65 του οποίου το οδόστρωμα σε εκείνη την περιοχή κατακλύζεται από νερά και φερτά υλικά. Όλες οι προτάσεις είναι εφαρμόσιμες-υλοποιήσιμες και βασίζονται σε μετρήσεις ακριβείας, σε πολλαπλές αυτοψίες και σε προσεκτικές μελέτες τις οποίες υποστηρίζουν έγκριτοι επιστήμονες της μηχανικής και της υδραυλικής επιστήμης.

Στη συζήτηση, που είναι αναγκαίο να γίνει, είμαστε στη διάθεσή σας να αναπτύξουμε, με περισσότερα στοιχεία και δεδομένα, τις παραπάνω προτάσεις, τις οποίες θεωρούμε εφικτές και εφαρμόσιμες και άκρως αναγκαίες για την μερική αποκατάσταση της υδραυλικής λειτουργίας της κοιλάδας. Αναμένουμε τον ορισμό συνάντησης συνεργασίας άμεσα ώστε να μη χαθεί πολύτιμος χρόνος εν όψει του επερχόμενου φθινοπώρου και χειμώνα.

Συνημμένα : 2 χάρτες-σχέδια

Λαμία Μάιος 2024

Υπογράφωντες εκ μέρους των πλημμυροπαθών

364.7km 364.75km 364.8km 364.85km 364.9km 364.95km 365km 365.05km 365.1km 365.15km 365.2km

Σχέδιο Ανοίγματος

Χάρτης 1

ΝΕΑ ΤΑΦΡΟΣ

Γράψτε μια περιγραφή για το χάρτη σας.

Υπόμνημα

ΧΑΡΤΗΣ 2

Google Earth

Image © 2024 Airbus

1 km

